

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านไสกุณ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1

บุญช่วย หนูชู

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านไสภูน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1

บุญช่วย หนูชู

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**SCHOOL-BASED MANAGEMENT: A CASE STUDY OF
BANSAIKOOON SCHOOL UNDER PATTHALUNG
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

BUNCHUAY NOOCHOO

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master
of Education Degree in Educational Administration**

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Academic Year 2009

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านไสถุน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1
 ผู้วิจัย   นางบุญช่วย หนูชู
 สาขาวิชา   การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล)

.....กรรมการ
 (ดร. สุรพงษ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เหม ทองชัย)

.....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล)

.....กรรมการ
 (ดร. สุรพงษ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์)

.....กรรมการ
 (นายกฤษา วีระพงศ์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิณห์พร สติชัยภาคีกุล)

(อาจารย์อำพล ศิริพันธ์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

วันที่ 13 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2552

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านไสกุญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1
ผู้วิจัย	นางบุญช่วย หนูชู
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานอาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านไสกุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านไสกุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบ Rating Scale และการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกรณีศึกษาโรงเรียนบ้านไสกุญโดยรวมเห็นว่ามีการปฏิบัติระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษามีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือโรงเรียนมีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายให้บริหารตนเอง ระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือโรงเรียนมีวิธีการและรูปแบบการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชนซึ่งมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

จากการสนทนากลุ่มพบว่า

1. ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีการเปิดโอกาสให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมวางแผนนโยบายในการจัดการศึกษา
2. ด้านการบริหารงานวิชาการ มีการจัดทำโครงการต่างๆ ในด้านวิชาการได้ดีและสามารถนำสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญและนำวิทยากรท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ควรจัดทำโครงการพัฒนาอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน แนวทางพัฒนาคือควรมีการวางแผนระยะยาวในการบริการให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ห้องสมุด มีแผนงานโครงการนิเทศติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในโรงเรียน

3. ด้านการบริหารงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณโปร่งใสตรวจสอบได้ ในการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนทุกครั้งที่มีการประชุมได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกครั้ง ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาโรงเรียนให้ชัดเจน

4. ด้านการบริหารงานบุคคล มีการวางอัตรากำลังได้ดี พัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพของบุคลากรได้ดี เช่น การประชุม อบรม สัมมนา การบรรจุแต่งตั้งบุคลากรมีความโปร่งใสและตรงตามความสามารถ แนวทางพัฒนาคือควรวางแผนให้ผู้มีส่วนร่วมทุกคนได้ตระหนักและมีความเป็นเจ้าของ ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้ความรอบคอบและจริงจังในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความศรัทธาแก่บุคลากร ออกระเบียบมาให้ชัดเจน

5. ด้านการบริหารงานทั่วไป มีการแบ่งหน้าที่การบริหารงานชัดเจนและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเหมาะสมกับการทำงาน ระบบสารสนเทศมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและถูกต้อง ควรขอยามรักษาการเพิ่มอีก 1 ตำแหน่ง และวางมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้รัดกุม

ABSTRACT

The Title	School-Based Management: A Case Study of Bansaikoon School under Pattalung Educational Service Area Office 1
Researcher	Mrs. Bunchuay Noochoo
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assistant Professor Dr. Veeravan Jongjit Sirijirakal
Thesis Advisors	Assistant Professor Dr. Surapong Uasiriphornrit

---

The objective of this research was to study the administration by using School-Based Management: A case study of Bansaikoon school under Pattalung Educational Service Area Office 1. 30 people of Bansaikoon school's staff and the school board were the samples of this study. The instruments were a rating scale questionnaire and group discussions. Statistics used in this study were percentage, mean and standard deviation.

The finding were as follows:

In general, the participation in school-based management at Bansaikoon school was at a high level. When each aspect was considered, it was found that the school offered chances for teachers and the School Board to make decision on educational management at a high level. Followed by the school had authorities and in charge of planning policies and plan their target goal for self-administration at a high level. The school had the principle of returning authority in managing education to people was at a high level of participation. This was at the lowest level of their practices.

It was found in the group discussion that:

1. The administration by using school-based management offered chances for teachers and the School Board to take part in making decision and planning educational policy management.

2. Academic administration had well produced various academic projects and was able to introduce innovational media and modern technology for managing learning and giving importance in inviting local experts to perform studying for the learners. It was suggested the student' parents career developing project. In the long term, the school should plan to provide chances for the community to participate in using the school's library. It also suggested to plan the knowledge exchange supervision in the school.

3. Budget administration was clearly inspected in spending money and budget designate. There were meetings for allocating budget and receiving an agreement from the School Board. It was suggested to make clear objectives in developing school.

4. The personnel administration was well organized. The seminars were offered to staffs in order to promote personnel development. The positions of staffs were clearly placed. The staffs were put into the suitable positions. The school should plan to promote the staffs to realize about their ownership of the school. The administrators and the educational board committee should sincerely and carefully organize their work, so that the staffs will have faith in the administrators and the board committee. The rules should be make clearly.

5. General administration had clear divides for each duty. The board of committee was suitable for their work. The information system was correct and up to date. The school should have one more security guard and carefully plan for the security system.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไข ในการค้นคว้าและการจัดทำวิทยานิพนธ์ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล ประธานกรรมการที่ปรึกษา และดร. สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำวิจัยตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณบุคลากรและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านไสกุญทุกท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำผลการวิจัยไปใช้อย่างถูกต้อง และโดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชงชัย มาศสุพงศ์ นายอำพร เรืองศรี นายอุบล หมั่นไวช์ นายอรุณ ชูคำ และนายเกษม หนูรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ช่วยเหลือตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณนายสำราญ พิณเขียว ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเกษตรนิคม และนายอำพร เรืองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดควนเถี่ยะ ที่กรุณาให้ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณฝ่ายประสานงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ที่กรุณาอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการวิจัยเป็นอย่างดี

ประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 และผู้มีพระคุณทุกท่าน

บุญช่วย หนูชู

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การบริหาร.....	7
ความหมายของการบริหาร.....	7
ความหมายของการบริหารการศึกษา.....	8
ความหมายของการบริหาร โรงเรียน.....	9
การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	10
ความเป็นมาและความหมายของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	10
หลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	12
รูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	14
แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการในสถานศึกษา.....	16
ด้านการบริหารงานวิชาการ.....	16
ด้านการบริหารงบประมาณ.....	39
ด้านการบริหารบุคคล.....	57
ด้านการบริหารทั่วไป.....	65

บทที่	หน้า
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนบ้านไสถุน.....	82
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	87
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	91
ประชากร.....	91
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	92
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	93
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	95
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	106
สรุปผลการวิจัย.....	108
อภิปรายผลการวิจัย.....	109
ข้อเสนอแนะ.....	113
บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก.....	123
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	124
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	126
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	135
ประวัติผู้วิจัย.....	143

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนนักเรียนแยกเป็นชั้นเรียน โรงเรียนบ้านไสคุนประจำปีการศึกษา 2551.....	84
2 แสดงจำนวนบุคลากรโรงเรียนบ้านไสคุนประจำปีการศึกษา 2551.....	85
3 แสดงเวลาการจัดการเรียนการสอนแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	86
4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพของประชากร.....	98
5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกรณีศึกษาโรงเรียนบ้านไสคุน พิจารณาโดยรวมและรายด้าน.....	99
6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านไสคุนด้านการใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	99
7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกรณีศึกษาโรงเรียนบ้านไสคุนด้านงานวิชาการ.....	100
8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกรณีศึกษาโรงเรียนบ้านไสคุน ด้านการบริหารงบประมาณ พิจารณาเป็นรายข้อ.....	101
9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกรณีศึกษาโรงเรียนบ้านไสคุน ด้านงานบริหารบุคคลพิจารณาเป็นรายข้อ.....	102
10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกรณีศึกษาโรงเรียนบ้านไสคุน ด้านงานบริหารทั่วไปพิจารณาเป็นรายข้อ.....	103